

Disputatio juridica inauguralis de successione apanagii

<https://hdl.handle.net/1874/342428>

8.

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
SUCCESSIONE
APANAGII,

QUAM,
DEI TER OPT. MAX. AUXILIO

Auctoritate Magnifici D. Rectoris,

JOANNIS GEORGII GRAEVII

Politices, Eloquentiae & Historiarum Professo-
ris Ordinarii.

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici consensu, Nobilissimaeque
Facultatis JURIDICAE Decreto,*

Pro summis in UTROQUE JURE honoribus & Privilegiis
rite & legitime consequendis,

Publico Eruditorum examini subicit

JOHANNES HENRICUS HESSIGIUS, Hanoviensis.

A. D. 17. Junii, horis locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clō lbc xc.

DISTRICTIO JURIDICA
IN AGRARIA
DE

SUCCESSIONE
PRAEDII

DEI TER. OPT. MAX. AUXILIO

JOHANNIS GEORGI GRAEVI

Politicæ, Historiæ ac Jurisprudentiæ
Magistri

IN E-C-O-N-O-M-I-A

Magistri, Scholæ, Jurisprudentiæ, Nobilitatisque

Magistri, Jurisprudentiæ, Nobilitatisque

Magistri, Jurisprudentiæ, Nobilitatisque

Magistri, Jurisprudentiæ, Nobilitatisque

JOHANNES HENRICUS HESSIGIUS, Hanov. Acad.
A. D. 17. Junii, hanc legem dedit.

FRANCOFURTI AD M. S. R. P. M.

Ex Officiis FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, cl. l. x.

PROOEMIUM.

Præclare in primis non de Republ. modo, sed & de humano genere sunt meriti, quibus id curæ fuit, ut ante privatorum utilitates, publicæ res integræ & salvæ beatæque essent; unde pia ac grata antiquitas, & vetustissimi mortalium, eos, qui vel ipsi reipubl. frænos sapienter moderati sunt, eamque vel fortiter conservarunt, vel ejus conservandæ augendæque aut modos constituerunt, aut artes ac media invenerunt; Præprimis vero eos qui legum salubritate, consiliisque eam stabiliverunt, in summorum Deorum numero collocarunt; teste Philone Byblio apud Euseb. Præpar. lib. 1. cap. 9. Satis gnari eam esse humani generis conditionem, ut quantacunque sit privatorum felicitas, ea tamen à publica civitatis salute dependeat; Ne longe exempla petantur, vix ulla salubrior conservandorum regnorum, Principatuumque ratio inveniri potuit, quam jus primo genituræ, uti nulla perniciosior consuetudo, quæque magis & ab æquitate naturali, & ab utilitate publica recedat, quam eorundem inter hæredes divisio. Vidit dubio procul, jam suo tempore illud Abrahamus, qui, testante S. S. filium suum ex justa uxore primo genitum solum familiæ suæ successorem constituit, & reliquos donationibus quibusdam contentos esse jussit.

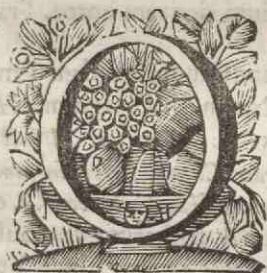
Videre hoc multæ quoque gentes, à quibus in Successione Regnorum jus Primogenituræ introductum. Firminus enim, secundum Justinum lib. 21. futurum est Regnum, si penes unum remanserit, quam si portionibus inter plures fratres dividatur. Neque ulla inde in fratres minores Regis injuria derivatur, quibus omne jus suum ex lege concessionis competit, quasi primogenito deferatur successio, reliquis fratribus, quibus nondum quicquam juris delatum est, existente primogenito, nihil quoque ablatum videri potest. Quin è contrario maxima potius ipsis non modo dignitatis, sed & commodorum accessiones fiunt; tum aucta fructibus ex Principatu quaesitis, in eventum successionis hereditate, quam allodium dicunt; tum quia ex Domano, ut vocant, principatus quoque insignem redditum dignitatis suæ sustinenda causa consequuntur; Hoc est, quod Apanagium dicitur, tanquam consequens introducti juris Primogenituræ. De cujus Apanagii successione, sequens agit disputatio; Quæ, quo meliori ordine pertractetur, sit.

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
SUCCESSIONE APANAGII,
CAPUT PRIMUM

De Apanagiis in genere.

§. 1.

Riginem Apanagiorum, quod rem ipsam attinet, esse antiquissimam, ac tum in Republ. Hebræorum usitatam, ut jam supra dixi, attestatur Hieronymus ad cap. 49. Genes. de Abrahamo. Sed & Rex Judæorum Josaphat, uti *libr. 2. Paralip. 21.* scribitur, Jorami filio primogenito Regnum tradidit, cæteris filiis minutas quasdam civitates, aurumque & argentum reliquit, quo possent honestè vivere. Id quod etiam fecit Cyrus, qui Cambyfi primo filio Regnum: Tanazaridi alia quædam minutiora reliquit, ut testatur Xenophon. *Vid. & Lud. Molina d. jur. Primogen. lib. 1. c. 1.*

§. 2. Vocis vero Apanagii ortum ac nomen, etsi multorum scriptorum ingenia in diversas opiniones impulerit, quorum alii aliis adscripserunt; tamen frequentius id Balduino Flandriæ Comiti tribuunt, qui, occupata Constantinopoli, Imperator ibidem factus, Primoribus suis officialibus certas Provincias ac terras Græciæ in Apanagium adsignarat de quo *Vid. Stephanus Pasquierius lib. 6. hist. Gall. cap. 18. fol. 354.* Etsi Paulus Æmilius, rerum Gallicarum scriptor, Apanagium esse inventum Regum Galliæ, dicat. Hæc ratio est, quare Bernhard de Girard *lib. 3. de l'Etat des affaires de France, pag. 76.* putet, verbum Apanagium origine Græcum, compositum ex *ἀπαρ* & *ἀγιον*, omne & Sanctum. Ab aliis

Apanagium derivatur à Græco vocabulo *πρόνοια*, & panis vel ab *ἐπινοια*, provisionem & alimentum necessarium insinuans.

§. 3. A nonnullis à banno, hinc & Abbannagium scribunt, Germanica voce, quasi *Abbanung* / *abfindung* / *Abbandanweisung*. Unde Principes Abbannagiati, abdicati, *abgesündene Herru*. Besoldus in *Thef. Pract. lit. A. num. 4. ac ita sensu*. Nicolaus Betsius de *pact. famil. Ill. str. fol. 333.* scribens Apanagium dictum, quasi Abbannagium. *B. lit. in P.* mutata à banno, quasi quis partem exclusoriam dicat. De quo Franc. Hottomann. ad *leg. Sext. Regni Gallia*: Qui Apanagia dicta putat, quasi exclusoria, sicuti *urbannen*, & *sozbannen*, Germani pro excludere usurpant; Quoniam Regis fratres eâ portione accepta tacite ab ipsius Regni hereditate excluduntur; quemadmodum Otto Frisingensis, Aimonius, Regino & Gotefridus scribunt, Dagobertum, Lotharii filium Regem constitutum, fratri Heriberto Urbes & Pagos aliquot prope flumen Ligerim fruendos dedisse. Plures ac quidem communiter Apanagium derivant à pane. Franc. Ripa *lib. 1. resp. c. 1.*

§. 4. Apanagium, (quod quidam Appennagium, quidam Empannagium, Chassan in *consuet. Burg. tit. d. feud.* Nonnulli Panagium. *Heig. p. 1. q. 19. n. 8.* Paul. *Christin. decis. Belg. V. 5. D. 80. n. 26. Afflict. in C. 1. n. 8. tit. de filiis natis ex matrim. ad Morgan. Camil. Borel. in summa decis. lib. 1. tit. 34. n. 248. Renatus Choppinus lib. 1. d. Juris. Andegar. c. 65.*) Nec Latinum, nec Teutonicum, sed Gallicum & barbarum vocabulum est, Apannage ou Appennage dictum, quasi *baillie à pain*. Unde à pain panage, sicut de part partage, & similia deductum. Appenner siquidem idem significat, ac Germani dicunt, *verforgen* werden. *lib. 2. Amadis c. 1. Steph. Pasquierius lib. 5 c. 14.* Ex quo Gallico Appennage ortum vocabulum Apanagium, quod Germanis dicitur, *Fürslicher unterhalt* / *fürslich deputat*. Latinis assignatio. Italis ac quidem Neapolitanis Vita & militia dicitur. *Camil. Borel. de Compromiss. 2. gl. n. 129. 130. 131. Mirad. Decis. 3. Afflict. dec. 252. n. 2.*

§. 5. Hæc de nomine Apanagii: Quod in duas species vulgo dispescitur: in Proprium, & improprium. Proprium (de quo unice agere, mihi est animus) est, quod strictam Apanagii retinet naturam. Improprium verò, quod quadantenus à stricta Apanagiorum natura recedit. Illud facit jus Primogenituræ strictum: Hoc fraternæ conventiones & pactioes. Ac sic Apanagia dici possunt vel legalia, vel conventionalia. Illa format Lex Primo genituræ. Hæc conventio fraterna, ac pacta familiæ, quæ inter se multis modis ratione effectus differunt.

§. 6. Realis Apanagii definitio non minus, ac nominalis illa variat. Alii definiunt Apanagium, quod sit terra post genitis, eorumque masculis ad victum eorum à Parentibus assignata, quæ Delphino excepto, filiis Franciæ ad status sui condignam alimoniam conceduntur. *Franc. Ripa in repet. L. in quartam n. 133. A. ad L. Falcid. definit, quod sit id, quod filiis Regum natu minoribus, qui in Regno non succedunt, pro victu & alimentis assignatur. Paponius in Collectis supr. Concil. Franciæ lib. 5. tit. 10. art. 11. Apanagium propriè loquendo, nihil aliud est, quam usus fructus aut Provisio, scribit. Hottomannus lib. 2. d. jur. Regni Galliæ, de successione leg. 4. Apanagium delineat, quod sit Regionum quarundam possessio, quibus ad se, suamque familiam pro dignitate atque amplitudine sua, tuendam Princeps fruatur. Nic. Betsius de Pact. fam. Illustr. pag. 333. ita describit. Apanagium francicum vocabulum est, sumique pro ea bonorum parte solet, quæ Regis Franciæ liberis natu minoribus solet concedi, postquam natu maximus mortuo patre Regnum adeptus est, ejus autem jus & conditio hæc est, ut Dominium directum Rex in ea parte teneat, & si posterius virilis sexus deficiat, utile Dominium cum directo consolidetur, & ad Regem redeat. Joh. Tilius lib. 2. d. reb. Gall. fol. 115. Apanagium describit, quod sit quasi ususfructus tantum, proprietate penes Regem permanente. Springsfeld. in Tract. d. Apanagio c. 1. quod sit assignatio alimoniam provisionalis Principibus post genitis facta. Quæ definitio rejicienda non esset, ni To Principibus, in definitione post genitis adjectum, aliquam involveret restrictionem hic non admittendam. Cuique enim notum, Apanagia Origine sua, & successu temporis non modo Principibus postgenitis, sed & aliis fuisse constituta; imo & consuetudine introductum fuisse, ut planè ignobili genere natis Apanagia constituerentur. Adeo, ut Apanagium in genere rectius ita defini crederemus: Apanagium est portio provisionalis ex bonis, in quæ jure primogenituræ succeditur, reliquis fratribus ad congruam eorum sustentationem constituta. Quæ definitio sub se comprehendit, quascunque Apanagiorum, quibuscunque constitutorum species; Postgenitos Regum æque ac Principum; Comitum æque ac Baronum, nobilium non minus atque ignobilium filios.*

§. 7. Dixi, quod sit portio provisionalis, quia assignatio fieri solet per modum provisionis, non divisionis, & quod materia alimentorum provisionalis sit. *Vid. Perr. Rebuff. d. sentent. provis. art. 1. gl. 2. n. 29. Forma Apanagii est provisio. Guibelm a Montferat. Catholan. de success. Regum*
ambio.

dubio 2. n. 3. Bernhard. Girard. lib. 3. hist. Gall pag. 82. Apanagium enim non est, nec appellatur pars hereditatis, & certa debitæ partis proprietas, sed provisio. Joh. Filius lib. 2. rer. Gall. foll. 115. 116. Cochmann. Vol. 5. respons. 1. n. 168. Hottomann. lib. 1. d. Antiquit. Regni Gallie cap. 9. in verb. non magis, quam res certe legati aut hereditatis titulo relicta, hereditatis partes esse intelliguntur. l. non. C. de hered. instit. l. quoties 9. §. heredes ff. eod. l. qui fund. 87. §. 3. ff. ad L. Falc. Non enim pars hereditatis propriè in una re intelligitur. l. quamvis 14. ff. si quis omiff. caus. testam.

§. 8. Provisionis verbum esse latissimum Canonistæ docent. *gl. & Dd. in Clement. fin. d. Elect. & in cap. Sic compromissarius eod. tit. in 6. & Cardin. in Clem. causam. q. 4. & Clement. in plerisque q. 16. d. Elect. ac continere Electionem, collationem, nominationem, & postulationem, imo omnem modum, quo Ecclesiis providetur, ut nominatim scribit Cardinalis in Clement. 1. §. fin. d. præbend. per c. cum in illis §. 1. de præbend. in 6. Postea provisio accipitur pro præjudicio, quasi præcedens iudicium, sive Examen. Cicero in Orat. prima in Verrem. Unde JCI sæpius præjudicia pro cognitionibus causarum accipiunt, quas ob legitimas rationes præcedere oportet, si forte cum aliis concurrant. Hinc provisionalis sententia oritur, & dicitur pronuntiatio præjudicialis iudicis divini cultus, vel alimenterum ratione, aut alia necessaria & iusta causa facta, cum alimenterum materia sit provisionalis. Perr. Rebuff. de sentent. provis. art. 1. gloss. 2. n. 29. Hic providere accipimus, prospicere. Cicero: satis jam omnibus provisum putabant.*

§. 9. Dixi, *ex bonis, in qua jure primogenitura succeditur*: ex propriis enim bonis, & quæ capit jure communi ex hereditatibus privatis, non tenetur Apanagium constituere; sed tantum ex Domano, ut ajunt, Regni. Ratio hujus est evidens, scilicet quod Apanagia alimenterum loco sint, ad quæ frater fratri suo nec de jure naturali, nec civili positivo Communi tenetur. Quicquid alii in contrarium dicant *ex l. 73. §. d. jure dor. l. 20. sol. matr. l. 12. §. 3. d. admin. tut.* Nec enim in specie hoc hic LL. ponitur; adeo ut pro firmissima regula teneamus, fratrem fratri ad ea obligatum non esse; nedum verò ad constituendum fratribus ex bonis propriis Apanagia, quæ modum quoque alimenterum simplicium excedere solent.

§. 10. An Vasalli teneantur ad Apanagium postgenitis Regis constituendum? Resp. quod non. Non enim Dominum ipsum, multò minus fratres ejus alere obstricti sunt; uti rectè observavit *Sonsbec. d. feud. part. 11. n. 46. Wisemb. c. 9. n. 17. de feud. Eman. Soare in Thes. recept. sentent. tit. F. n. 75.*

F. n. 75. Hartm. tit. d. Feud. obs. 33. n. 4. Sic nec status provincialis, die *Landschaft* Apanagium constituere postgenitis obligati sunt. Principes enim ex Domanio onera publica præstare debent, neque eo nomine gravare subditos poterunt, prout sentiunt non tantum legistæ in suis commentariis & lectionibus, itemque in consiliis & responsis, sed & Canonistæ & Feudistæ, quos longa serie citat *Ernestus Corhman. lib. 4. conf. 3. n. 246.* Cum ii nedum ad augendum Apanagium teneantur.

§. 11. Bona vero Domanilia, German. *Cammer guter* vid. *tr. Spingsfeld. de Pot. major. part. 3. c. 2. n. 43.* à Domanio vocabulo barbaro, quod etiam Demanium, plerumque autem Domanium scribitur. Domanium autem à Dominio derivatur, quod nempe bona Domanialia semper per antiquos Reges vel Principes sub eorum Dominio retenta fuerint, & nunquam aliis concedi consueverint. *Philipp. Paschal. d. patr. pon. part. 1. cap. 1. 85.* Erant namque ab initio in qualibet ferè Republica publica bona usibus publicis destinata, eorumque proventibus contenti principes vivebant, nec subsidiis subditos gravabant. Latine Domanium non incommodè patrimonium Regni dici potest, quia magis Regni & Coronæ propria sunt, quam Regis. Est enim Domanium Regium quasi Dos Regni, Regi à suis populis constituta ad onera Reipubl. sustinenda: sicuti vulgò dicimus, dotem dari marito, ad onera matrimonii sustinenda. *L. dotem 16. ff. d. castr. pec. l. actione 65. §. ult. pro soc.* Qua de causa Dd. jus Regis in illas res par idemque esse arbitrantur, quod est viri in res dotales. *Luc. de Penna in l. quic. d. om. agr. desert. Paris de Pot. de Syndic. sub rubric. d. Excess. Imp. Andr. Ifern. in Feud. que sint Regalia.* Itaque sicuti dos constante matrimonio censetur in bonis esse mariti, cum tamen re ipsa, hoc est naturali jure sit uxoris. *l. quamvis 75. ff. d. jur. dot. l. in reb. 30. C. eod. l. Lucius 21. §. item respondit. ff. ad municip.* Eodem modo, quamdiu rex vivit, Domanium Coronæ videtur esse in ipsius Dominio, cum tamen revera proprietas ejus intelligatur esse populi, qui, ut *Dd. loqui solent*, illius Domanii redditum Regibus suis concedit tanquam honorarium, & stipendium ad justitiam administrandam. *secund. Thomam 2. q. 62. Andr. in cap. 1. d. pac. ten. & in cap. 1. verb. vectigalia que sint Regalia. Math. d. Afflict. Decis. Neap. 265. n. 81. Job. Tilles. lib. 2. d. reb. Gallie.* Quomodo Domanialia à rebus Patrimonialibus, Fiscalibus, Publicis, & privatis distinguantur, hujus loci non est.

§. 12. Dixi: *reliquis fratribus*, de quibus plura cap. 3. *ad congruam.* Congrua, quæ sit, res dubia & facti est; qua in re distinguendum,

dum, an assignata sit portio, an non: sicerta, cessat dubium. Certa autem fit (1.) ex lege Pragmatica Regni. *Ifern. in Constit. Neap. Comitibus in prima leetura col. 2.* (2) sunt, qui ex analogia juris, secundum legitimæ quantitatem, quam quis ab intestato habiturus est, eam certam fieri dicunt; Verum cum ab intestato nihil penitus ipsis debeatur, non puto analogiam juris ratione legitimæ, locum habere posse. Sed & certa apanagii quantitas redditur ex testamento paterno; Prout in Regno Sueciæ postgenitis ce tam terram in Apanagium assignatam dispositione ultima testatoris Parentis, *docet Auctor de Script. Regni Sueciæ lib. 1.* Sic testamento Paterno Albrechtii Electoris Brandenburgici de anno 1473 postgenitis Apanagiatis mille aurei Rhenani in annum Apanagium constituti. Quam summam Testamento suo Marchio Brandenb. de anno 1507. duplicavit in verb. *und ihr einem / eines jeden jahrs / zwey tausend gulden / Rheinish jahrelieh geben sollen / so lange / bis sie mit Bisthumern versehen werden.* Sic & Pactum & statutum, quod regit Apanagia, tam proprii quam improprii quantitatem certam reddit.

§. 13. Sed cui igitur hujus provisionis determinatio competet, si nullo modo de ea constet? Hoc casu, *juxta Hottomann. lib. 1. d. antiquit. Regni Gall. c. 9.* incerta quantitas apanagii arbitrio primogeniti subjecta erit. Qui tamen in id incumbet, ut præprimis Apanagiorum finis quàm maximè conservetur; scil. splendoris ac dignitatis familiæ conferavtio. *Menoch. conf. 1032. n. 27. & conf. 71. n. 30. Modest. pistor. part. 3. quest. 122. n. 35.*

§. 14. Dixi denique, *ad eorum sustentationem constitui.* Unde Apanagia regulariter in pecunia seu redditibus annuis solent constitui. *Guido Papa decis. 476. n. 1. & Decis. 487. n. 2. Boer. Decis. 204. n. 14. Tiraqu. de Primogen. qu. 5. n. 2. Lud. Molina de Hispan. Primogen. lib. 1. c. 11. n. 29.* Non tamen in pecunia tantum, prout multi erroneè voluerunt. *Guido Papa decis. 476. n. 1. & d. cis. 487. n. 2. Boer. Decis. 204. n. 14. Capic. dec. 2. n. 6. Thomingius dec. 2. n. 33. Rensner. dec. 5. n. 26. 27. 42. libr. 1. Capic. dec. 2. n. 6. Bufar. conf. 2. n. 69. vol. 1. Ascan. Clement. de Pat. 101. effectu 16. n. 53.* Sed & in Provinciis & Feudis, *Ragner de Forlivio in l. s. viva matre C. d. bon. matern. Laudens in tr. de Principe §. 462. incip. licet Regnum. Tiraq. de Primogen. quest. 4. n. 48. Lud. Molina de Hispan. Primog. lib. 1. cap. 11. n. 28.* Prout in Illustrissima domo Hassiaca, nec non inter Comites Frisiæ Embdanos practicum.

§. 15. Sed notandum, quod Apanagia insimul pecunia ac feudis constitui

stitui possint, prout in Apanagio Joh. Comitum Embdanensis per Decretum Cæsareum anno 1589. latum constituto, practicatum. Moderata tamen Apanagia, non excessiva esse debent, in Regni ac Principatus utilitatem. *Vid. Thuan. ad lib. 52. ad fin;* ita ut excessiva Apanagia defalcare ac imminuere primogenito licitum sit. *Teste Besoldo lib. 1. Diss. Nomicopol. Diss. 5. n. 15.* quod tamen alii extra casum delicti vix asserendum putant. *Vid. Martin Chromer in Chron. Colon. lib. 5. in Bolesao III.* Non tamen post geniti in assignanda quantitate Apanagii provocare possunt ad quantitatem legitimæ, sed alimentis contenti esse debent; legitima enim ipsis non debetur, ubi viget jus Primogenituræ. *Br. Conf. 72. n. 3. vol. 1. Francisc. Zabarella Conf. 64. n. 3. vers. item ex quo. Abb. Panorm. in c. licet. n. 9. d. voto Folin. in c. prudentiam n. 7. d. off. deleg. Francisc. Purpur. conf. 326. n. 14. Ludolph. Schrad. d. feud. part. 8. c. 2. n. 45. Francisc. Sonsbec. d. Feud. part. 1. §. in §. cap. 9. concl. 55. num. 11.* Alimenta enim eo casu subintrant locum legitimæ. *Menoch. conf. 627. n. 12.* sed quæ nam provinciarum postgenitis assignandæ? An portus? an limitanea munimenta, quæ instar clavium Regni sunt? prudentiæ Apanagia constituentium relinquuntur.

CAPUT SECUNDUM.

De Successione in genere.

§. 1. **S**uccessio in genere nihil aliud est, quàm Surrogatio in locum alterius, mediante qua surrogatus eodem utitur jure, quod alter habuit, atque reliquit. Estque ea (1) vel Testamentaria, vel ab intestato; quæ quid sint, cuique notum ex jure Civ. (2) vel Civilis, vel Feudalis. Illa est jus transferens hereditatem ad heredes ex dispositione vel legis, vel Testatoris. Hæc est jus transferens feudum ad successores ex dispositione primorum acquirentium, vel ex consuetudine feudali. Defertur defuncto, vel aliàs deficiente Vasallo in alium, per successionem ab intestato, modo succedendi feudali, secundum quem primo acquirenti succedunt ex ejus sanguine legitime descendentes, si habiles ad servitia Domino sint exhibenda.

§. 2. In utraque tam Civili, quam feudali, pro norma quasi ac regu-

la tenendum, quod nemo plus juris habere possit, quàm defunctus ipsi reliquit *l. 120. ff. d. Reg. Jur.* Quod proinde & in Apanagiorum successione pro regula observandum, ad quam pertractandam, cognita apanagiorum natura, pronior jam via est.

CAPUT TERTIUM.

De successione Apanagiorum in genere.

§. 1. **U**t successio in Apanagia jure fieri possit, requiritur (1) ut apanagium rite constitutum sit. (2) ut in id succedi possit. (3) ut persona succedens sit habilis. De singulis agendum specialius. Primum, scil. constitutionem apanagii legitimam, quod attinet, certæ rationis est, non posse succedi in Apanagium, nisi legitimè constitutum; quod enim non est, in id succedi nequit, & successio significat jus defuncto jam constitutum, in quod succeditur. *arg. l. 62. ff. d. Reg. Jur.*

§. 2. Hac igitur in re distinguendum, an legibus fundamentalibus Regni, seu pactis familiæ cautum sit, ac prospectum de Apanagio, an non? Prius plerumque in Regnis ac Principatibus successivis factum videmus, ex quorum itaque norma Apanagia percipiuntur. Et maximè, publiceque interest, strictissime iis inhærere, accurateque ea servari; tum quia iis relictis maximæ excitantur de eorum quantitate definienda lites; tum quia pacta ejusmodi publica, leges sæpius neglectæ atque mutatæ vilescunt. Adeo ut talis mutatio non magis facta, quam exemplo principatui sit perniciosissima; cujus vis omnis; cum in redditibus, qui ei defendendo, ornandoque, & felicitati ejus conservandæ sufficiunt, consistat, solvitur, atque infringitur, uti divisione, ita Apanagiorum mole, quæ parum à divisione abest. Hoc cum & ratione ipsa certum sit, & publica experientia nimium constet, causa est, cur in maximis Imperii Principatibus, & Illustrissimis familiis non tantum valdè restricta sint Apanagia, sed & ipsi fratres & agnati in eas angustias atque restrictiones amore publici, familiæ, Principatus, splendoris, quo cujusque privata dignitas sustinetur atque comprehenditur, lubentissime consenserint, & utilitatem privatam post decus familiæ avitique Principatus publicum habuerint.

§. 3. Quod si verò nulla Apanagia constituta sint legibus Principatus,
aut

aut pactis gentilitiis, officium est primogeniti, pro modo dignitatis ac viribus Principatus constituere non ex suis bonis, sed ex Domanio Regni; uti supra dictum. Quanquam & testamento paterno Apanagia aliquando constitui soleant, ut, si testator aliquem heredem instituat, sub hac conditione, ut res hereditariæ, vel aliquæ, vel omnes ad primogenitum continua serie devolvantur, atque post genitis ex iis Apanagia constituantur. *Beffius de pact. fam. Illustr. pag. 329.* Quod utique indubium est, si aliàs certum Apanagium constitutum nondum est; at eo semel rite per leges Regni, vel pacto constituto, mutari id, ejusve quantitas non aliter testamento potest, quam si ex bonis testatoris propriis fiat. Domanium enim, ejusque bona ac jura contra leges fundamentales seu pacta familiæ minui testamento nequeunt, cum non sint ex hereditate defuncti. *arg. l. 3. ff. d. int. & rel.*

§. 4. Denique quibus modis jus Primogenituræ introducitur, iisdem quoque Apanagia constituuntur: Quoniam hæc semper illius juris sequela sunt.

§. 5. Alterum requisitum erat, ut tale Apanagium constitutum sit, in quod succedere possit. Ubi inprimis investigandum, an in Regnis Electivis locum habeat constitutio Apanagiorum? Dicendum videtur, ex ratione juris, in Regnis ac Principatibus Electivis postgenitis Apanagia non deberi, cum nihil juris in ejusmodi Regnis, quæ uni personæ tantum deferuntur, competat fratribus, neque ex eorum regnorum successione, quæ nulla est; Verùm moribus ac consuetudine in Regno Bohemiæ, Poloniæ, & Hungariæ introductum, ut fratribus Regis Apanagia constituantur. *Beffius de pact. Illustr. fam.* Sic olim Siradiam urbem cum districtu pro Ducatu amplissimo computatam secundo genitis Regum Poloniæ attributam fuisse scribit. *Anon. Magazin. Cosmograph. part. 2. fol. 151.* Sbigneo item fratri, etiamsi notho Boleslaus III. Rex Poloniæ dictus Criobustus in Apanagium concessit Mavosiam atque kujaviam, & Calissensem tractum. *Martinus Chromer. in Chronico Polonic. lib. 6. Boleslao.*

§. 6. Quoniam autem moribus ac consuetudinibus Apanagia fratribus Regis, in Regnis Electivis constituta adscribuntur, ex iisdem desumendum erit, à quonam ea constitutio fiat. Aliàs idem hic, ac in successivis obtinere videtur, scilicet vel ex LL. fundamentalibus hoc apparet, vel Rex ipse fratribus suis certos redditus ex Domanio adjudicabit.

§. 7. Adhuc quæri hic potest: Num in Imperio Rom. Imperatorum

fratribus ex Domanio Imperii Apanagium sic constituendum? ad quod respondetur, cum moribus Imperii nostri id inductum non reperiatur, & cum Apanagii constitutio tacitam quandam successorii juris inductionem præ se ferre videatur, eam vix admittendam esse; maxime cum etiam publici reditus Imperii Romani ita sint deminuti, ut Imperator, qui ex iis olim vel amplissimum alere exercitum potuit, hodie ne quidem vitam inde ducere possit. *Mich. Coccin. de bell. Maximil. f. Imperatoris cum Venetis gesto. libr. un. Aug. Patricius de Friderici III. Imperatoris Comitibus Ratisbon. 1471. uterque apud Freherum German. Scriptor. tom. 2. fol. 145. & 288. & 289. Granvellanus apud Sleidanum. lib. 17. Eberhard à Weche de Regni subsid. cap. 5. n. 42.*

§. 8. Potest & hæc quæstio hic tractari, an in Regnis inprimis Electivis, ubi mori ac consuetudini Apanagia adscribuntur, ea, si Domanium Regis id non ferat, fratribus Regis possint denegari? Respondetur ad hoc, Apanagiorum jus fratribus nihilominus salvum manet, licet reditus ipsos actu tunc temporis non percipiant, prout & Rex ipse Domanii reditus non percipit.

§. 9. Tertium, quod requisivimus, fuit, ut persona sit successionis capax. Videndum ergo jam, quinam in Apanagio succedere possint? quemadmodum jure Civili successio ab intestato, inprimis descendantibus, vel ascendentibus, vel collateralibus competit: ita & hic videbimus, an ordinem hunc æque observare possimus, & quidem tam in Successivis, quam electivis Regnis, ut & in bonis merè allodialibus juri Primogenituræ non subjectis. Quantum ad Regna attinet successiva, nullum superest dubium, quin Apanagia à Rege fratribus suis constituta, sint ad omnes eorum descendentes extendenda. Militat enim in iis eadem dispositionis ratio, quæ in eorum obtinebat parentibus, scil. splendor, atque nominis, familiæque conservatio; eum enim in finem Apanagia constituta, quo splendidius familiæ propagari, propagatæque conservari possint; à quo tamen sine longius abiretur, nisi descendantibus Apanagiatorum jus successionis concederemus; eo magis, quo major atque auctior eorum est numerus, indigens ope & auxilio tam liberali ex Apanagiis ad eos redundante. Verum si definitionem Paponii supra allegatam considero, dicendum videtur, descendentes nullo modo ad Apanagiorum successionem esse admittendos; ille enim vult, Apanagium proprie loquendo nihil aliud esse, quam usumfructum; atqui cuilibet notum, usumfructum esse jus quoddam personale, atque cum interitu personæ simul interire. *juxta*

l. 3. §. f. h. l. p. pr. & §. 1. C. d. usufr. §. 3. J. eod. l. 12. C. d. usufr. l. 8. §. f. d. peric. & comm. rei vend. adeo, ut heredibus simul constitutus, primis tantum deferatur, l. 14. C. de usufr. Accedit, quod respectu primogeniti Apanagiorum constitutio sit odiosa & damnosa, diminuens ejus redditus. Sed supra rejecimus Paponii, aliorumque definitiones; Secundo dicimus, jam usu non tantum receptum, sed & naturam atque essentiam Apanagii ita constitutam, ut omnino descendentes omnes in infinitum, cujuscunque sint numeri succedant. Denique respondetur ad illud, quod odiosa restringenda non extendenda sint, nullam hic esse extensionem, ubi ex constituentium voluntate, & dispositionis ratione quid fit.

§. 10. Subjectum itaque successionis in Apanagiis, sunt fratrum minorum descendentes; quia tantum natu minoribus introducto jure primogenituræ constituitur; qui quam varii olim dicti fuerint, apud varios exhibetur Authores; & quidem vox *Juncker* solum proprium fuit Ducum, Principum ac Comitum filiis postgenitis. De quo Joh. Stumph. in der *Schweitzerischen Chronica* cap. 19. *Besold. d. Ord. Equestri* n. 3. *Foach. Vadianus* lib. 1. d. *antiq. Monast. German. Goldast. Alaman. rer. tom. 1. fol. 392.* *Joh. Lydius* in *Gloss. Latino barb. Wehnerus* in *observ. pract. verb. Junckherrn Norderman* in *disput. de jure Principatus conclus. 88. lit. C.* *Reineccius* in *tract. von des Adels anfanglichem herkommenen fol. 144.* ex Epitaphio quodam vetusto hæc verba refert: *Der Edle wolgebohrne Junckherr / Junckherr Bernhard / Edler Herr zuder Lippe.* Sic statutu Comitum ab Hanau cautum, ut Protogenus solido jure ditionem sibi vendicaret, Dominusque, Herr insigniretur. Fratres autem Juniores, Junckherrn nominarentur. *Knichen* in *Encycloped. cap. 1. fol. 9. & seqq.* Sic in diplomatis Ducum *Brunsvicensium* 1374 legitur. *We Junckherrn / Frederik / Bernd / Henrick / und Otto / broder von der quade Gottes / Hertogen tho Bunschwig / und tho Luneberg / & iterum de anno 1400. We Junckherr Bernd / und Ehr Henrick von der quade Gottes / Hertogen tho Bunschwig / und tho Luneberg.* Quæ instrumenta extant in actis Homagialibus der Stad *Bunschwig.* Tom. 1. Imo Regum quoque filii postgeniti juniores Junckherrn dicti ac nominati. Sic in diplomate *Ludov. VI. Regis Gallie* anno 1530 legitur: *Astantibus in palatio nostro, quorum nomina subscripta sunt & signa. Signum Philippi junioris Regis S. Ludovici Philippi &c. apud Martin. Marrier* in *Biblioth. Cluniacens. fol. 1392.* Unde fors est, ut intelligas illud, quod in Latinis Regum Anglæ diplomatibus legi observavit, *Camdenus* in *Britannia* fol. 118. nempe:
Ego

Ego Eadgarus Clyta Regis filius, quasi iudicas Klein: h. e. junior. Goldast. d. major. lib. 2. c. 6. n. 14. Sic Britannus Aremonus in lib. Consuet. Britanniae Juigneur dici juniorem fratrem, annotavit Hottomannus de verb. feud. verb. senior, Cyriacus Spangenberg. in Chron. Henneberg cap. 5. lib. 5. se vidisse antiqua instrumenta scribit, in quibus Otto filius Regis Daniae subscripserit; Junker Otto von Dennemarck. Sic Canonici olim Gottes Junkherrn vocati. Postea vero nomen Junkherrn nobiles sibi unice attribuerunt. eorundemque proprium factum est. Neque verò frequens est, ut Nobilibus, nedum plebejis Apanagium constituatur. De quo vide pulchre differentem Boccalini. cent. 2. de Ragnali di Parnasso Ragnalio 4. Rubr. il Principe, di Eliconia per un suo Ambasciatore mandato in Parnasso ad Apollo, chiede il privilegio di poter tra la Nobilita del suo stato istituire la primogenitura, il quale da sua Maesta gli vien negato.

§. 11. Nisi (1.) à primo concedente ita investitura facta fuerit, ut nobili majori natu semper feudum cedat. (2.) Nisi postgeniti Nobiles sint fatui, blode, quo casu Apanagi contenti esse debent; quod tamen fallit, si expresso patris testamento ipsis etiam quota hereditatis assignetur. (3.) Nisi consuetudine cautum, ut Primogenitus, inter nobiles tantum succedat, ceterique Apanagio fruantur; Prout in Normannia, Anglia & Britannia, ac in illa Aquitaniae parte, quae hodie Guienna vel Gasconia appellatur, ubi etiam inter privatos jus primogeniturae introductum, de qua consuet. ad scribit Nic. Betsius de pact. famil. Illustr. Et quod inferioris conditionis & alterius jurisdictionis subditos attinet, sane si inter illos antiqua & inveterata gentis consuetudine, jus primogeniturae introductum, nulla ratione impugnari, praecipue in feudis, poterit. Quia consuetudines inveteratae, & quae cum ipsis gentibus originem habuere, si nemini jus suum quaesitum auferant, tolerandae sunt.

§. 12. Sed quaeritur, an aequae foeminae ac masculi, seu filiae, ac filii succedant? Dicendum videtur, quod sic, quoniam (1.) filia pariter atque filii sub descendantibus comprehenduntur. (2.) Quoniam masculinum includit genus foemininum. l. 1. d. V. S. (3.) Quia filiae simul cum filiis de jure Civili succedunt suis parentibus. Et denique quia legitima, multoque magis alimenta aequae filiabus ac filiis debentur. Verum non obstantibus his, aliisque, quae in contrarium forte adduci possent, rationibus, dicendum, filias regulariter ad Apanagiorum successionem non esse admittendas; quoniam in eis cessat ratio dispositionis, ergo & ipsa dispositio; per foeminas enim familiae nec propagantur, nec conservantur;

tur; & quod Apanagium proprie constituatur iis, qui spem succedendi habent, ut interim in eam spem eventusque expectationem pro dignitate vivere, dignitatemque suam tueri possint; filia autem nec jus, nec spem succedendi in regnis habent de jure naturæ; utpote quæ non ad regendum, & tuendum alios, condita, sed à masculino sexu tanquam potiore defendendæ sunt; & denique quia, si fœminæ succederent, paulatim Patrimonium Coronæ & Domanium Regis cito enervaretur. *Paul. Christin. dec. Belg. vol. 5. Dec. 80. n. 29.*

§. 13. Hinc ne deinceps ambigeretur, caveri solet publicis pensionum tabulis, quæ fratribus Regum assignari solent, ut iis sine mascula prole diem suum obeuntibus prædia libera fisco vindicentur. Equidem verum est, quod filiabus quoque aliquando in alimenta dari aliquid, & constitui soleat, sed id Apanagium non est, neque jure Apanagii valet, sed jure dotis, victualitii &c. Unde ea satis accurate distinguuntur in *Pace Westphalica Osnabrugensi, art. 4. §. Præterea, & §. Cum autem*, ubi quod Cæsar Regis Boëmæ filiis minoribus in alimenta promisit, Apanagium; quod filiabus ac viduæ, dos ac victualitium dicitur.

§. 14. Notandum tamen, Apanagia etiam consensu & consilio Procerum, sive Ordinum Regni, à Regibus, etiam maribus ex filiabus minorum fratrum descendantibus relicta fuisse, aut in dotem vel donationem propter nuptias data; cum ita rationibus regni expedire videretur. Quia lex seu Constitutio, cum facta sit ad emolumentum Regni, dum finis ejus observatur, ipsa omnino lex observatur, nec ea violata censeri debet. Hoc tamen casu filia non tam jure hereditario succedunt, quam ex nova constituentium voluntate veniunt.

§. 15. Sed quæstio est. Si Apanagiatus Apanagium acceperit, fuit sich / und alle seine ehliche leib's Erben / seu pro se, & omnibus suis legitimis descendantibus, an tunc saltem videantur comprehensæ filia? Respondeo, filias vi copulæ, ET, hic non venire, cum enim hæc copula ne quidem in feudis id operetur, multo minus in Apanagiis. Et in dispositionibus, quæ fiunt in favorem familiæ, vox heredum in dubio solos masculos comprehendit, qui familiam propagant. *arg. i. f. 14. vers. et si clientulus*. Præterea potior semper est interpretatio, qua reditur ad jus commune, & naturam Apanagiorum, ut multis explanavit. *Rosenth. d. feud. c. 7. concl. 42. n. 47. & seqq.*

§. 16. An voce filiorum etiam legitimati hic contineantur? Affirmant id plurimi, si alii liberi non adsint, & quidem simpliciter, sive per Rescriptum

scriptum Principis, sive per subsequens matrimonium; quia in dubio Princeps legitimans, omne id concessisse videtur, quod alias habent legitimi. *arg. l. 172. d. R. Jur. Wesemb. d. feud. c. 1. & 12. Vultei d. loc. beneficium 3. ubi Bari. & Dd. ff. d. const. Princ. C. cum dilecti 6. ubi Canonist. d. donat. Mat. Wesemb. in Epist. feud. cap. 1. n. 9.* Cæterum ea, quoad legitimos per Rescriptum Principis vix subsistere poterit; *per 2. f. 26. §. naturales*, inprimis si filii adsunt alii legitimi, quia legitimatio per Rescriptum Principis facta, neque filiis legitimis, neque primogenito, ad quam reversurum est Apanagium, *jus questum auferet*; nec ista legitimatio ultra personam, ad successionem Apanagii simul extendenda. Sed de legitimatis per subsequens matrimonium aliud dicendum; hi enim simul cum legitimè natis succedunt: adeo quidem, ut existentibus liberis exconcubina, & liberis postea ex justis nuptiis natis, si postea matrimonium cum concubina, priore uxore mortua, contrahatur, filii hujus matrimonii æque ac prioris in Apanagio succedant. *arg. 2. f. 26. §. naturales, voce postea C. 16. x. qui sint legitimi. Nov. 82. c. 8. ff.*

§. 17. Naturales verò non succedunt, ut nec adoptivi. *d. t. 26. §. adoptivus*, nec filii ex conjugio Morganatico nati. *2. f. 29.*

§. 18. Sed an natus ex sponsa ante benedictionem sacerdotalem in Apanagio succedat. Respondeo, quod sic, quia benedictio sacerdotalis non est de substantia matrimonii, sed ritus Ecclesiasticus, qui ei contracto superadditur. *Struv. ad jus feud. c. 9. ib. 3. n. 13.*

§. 19. Etsi autem minores fratres Apanagii subjectum esse dictum est, non tamen abs re erit, querere. An aliquando ipsi filii primogeniti succedant in Apanagio, vel iis id constituendum sit? Primogeniti nomine hic nobis non tantum venit ille, qui primò natus est, sed & quem nemo præcedit. *Mench. conf. 886. n. 1.* vel qui mortuo primogenito reperitur major. *Mench. conf. 10. 23. n. 13.* Et pro regula notandum, Primogenitum Apanagii subjectum regulariter non existere. Hinc Primogenitus Regni Galliæ dicitur Rex designatus, declaratus, speratus, destinatus. *Hottom. d. jure Regni Gall. lib. 2. d. success. lex prima, in verb. ut filius Regis nati maximus, vel hoc præ mortuo, nepos ex eo susceptus, vivo Rege pro designato Rege habeatur, solusque in Regno & Dominio Regio succedit, Delphinusque dicitur.*

§. 20. Verum ex accidenti contingere potest, ut primogenitus fiat subjectum Apanagii, scil. (1.) si est à natura fatuus, mente captus, mutus ac surdus. *Christ. vol. 1. Decis. Belgic. dec. 157. n. 2. Laudens d.*

primo-

primogen. qu. 40. Tiraq. de primogen. qu. 23. Alibus. polit. cap. 9. concl. 55. in not. tit. K. ad fin. secus verò, si ita efficiatur ex post facto, postquam Principatus, vel Regnum in persona sua radicum fuit. Christin. dec. 151. n. 6. quia tunc ei Curator adjungitur. Land. d. qu. 40.

(2) Primogenitum putant fieri subjectum apanagii, quando parens primogenito per Testamentum aufert jus primogenituræ, ac secundo genito illud tribuit. *de qua quest. vid. Foson. cons. 113. p. 1. & cons. 163. p. 2. Gudel. d. jure feud. c. 4. n. 8. & Joh. le Cirier tr. d. jure primogen. lib. 3. qu. 3.* Prout factum ab Electore Brandenburgico Friderico anno 1436. ubi Primogenito Johanni Jus Primogenituræ ablatum, & Friderico postgenito concessum. Sed notandum, hoc casu, non valere exclusionem ex paterna dispositione, sed ex ultronea primogeniti voluntate, si illa accesserit. Quod & ponderavit Buxtorf. *ad A. B. thes. 851. tit. 6. Pencer. tib. 5. Chron. in sigism. circa fin. Naucler. gener. 48. fol. 1064.* Jus siquidem primogenituræ, Primogenito à lege delatum, Pater nullo modo, citra primogeniti manifestum consensum auferre potest. *Molin. d. Hispan. Primogen. lib. 1. cap. 9. n. 2. Alex. Raudens. d. Analog. lib. 1. c. 25. n. 165.* Non enim potest facere, quin leges in suo testamento locum habeant. *Joh. de Cirier. lib. 3. qu. 3. de jure primog. n. 5.* Ne quidem ex causa ingratitude, cum Primogenito non voluntate Patris, sed legibus Regni deferatur successio. Sic in Regno Gallix, primogenito a patre per testamentum successio Regni adimi nequit, Regno enim succedit Primogenitus, non judicio Regis, sed legis beneficio: *Hortomann. lib. 2. d. jure Regni Gallix leg. 1.* Quod tamen fallit in iis, qui sua virtute, & armis primum regna occuparunt; illi enim tanquam omnibus eorum legibus soluti hac lege constringi se crebro passi non sunt, sed natu minores filios, majoribus natu prætulērunt, infelici tamen sæpius successu. *Springfeld. p. 65. c. 3.*

(3.) Primogenitus fit apanagii subjectum, quando in Regnis Electivis ordines, secundo genitum eligunt; quod in ipsorum lubitu est, eligere vel primo vel secundo-genitum. (4.) Primogenitus subjectum apanagii existit, si est bastardus, vel naturalis, cum arceatur à Regni Successione. *Petr. Gregor. lib. 7. d. Rep. S. Lips. monit. pol. 2. c. 4. Monit. 1. Arnif. pol. c. 9. fol. 238. & Relict. 2. c. 2. sect. 13. Schonborn. 2. pol. 10.* cujus tamen portio propriè apanagium non est, ut supra dictum. (5.) Primogenitus Apanagii subjectum redditur, si vendiderit jus primogenituræ secundo genito, quæ venditio licita est ac subsistit. *Joh. le Cirier. qu. 7. lib. 3. d. jur. primog. pag. mihi. 158. coll. n. 12. vol. tract. 1.*

(6.) Primogenitus itidem Apanagio subicitur, si Primo-

genituræ jus cesserit, vel ei renunciavit, eum enim hoc posse, in propa-
tulo est. *Besold. dissert. Nomicop. diss. 2. n. pen. ex dissert. 4. n. fin.* Et qui-
dem non tantum expresse, sed & tacite. *Tiraquell. d. jur. Primog. qu. &*
seqq. si enim Primogenitus nolit, vel non possit succedere, secundo geni-
tus continuo jure Primogenituræ potitur, ac si Primogenitus non esset in
rerum natura. *Tiraqu. d. jure Primog. qu. 26. n. 3. Mascard. d. probat. vol.*
3. concl. 1263. n. 25, 26. Paul. Christin. vol. 1. Belg. dec. 366. n. 17. 18. 19. 20.

§. 21. Quid autem dicendum, si pater jus Primogenituræ, vel successi-
onis, fratri suo secundo genito resignavit? ane hoc casu, juri represen-
tationis, aut filio conquerenti superstit locus? Varios hac de re invenimus
opiniones. *Negat. Goldast. in Exoter. disc. n. 22. ac lib. 3. de major. c. 16.*
ex eo principio, quod filius à patre accipere nequeat id, quod pater am-
plius non habet. Contra affirmat *Betsius de pact. fam. illustr. cap. 8. fol. 407.*
cum nullus possit renunciare statuto, seu consuetudini in tertii, sive filii,
sive extranei præjudicium. Distinguit *Besoldus in dissertat. Nomicop. lib. 1.*
dissert. 10. n. 4. inter filios tempore renunciationis existentes, & post natos;
& primogenitum, si sponte renunciaret suo juri, haud videri liberis suis
præjudicare, nisi post natis; ac ita tradunt *Molina de Major. tract. 2. disp.*
624 n. 7. & Arniss. remissive in relect. polit. l. 2. c. 2. sect. 8. n. 65. fol. 297.
Sane rationem juris sequenti facile Betsii sententia arridebit, quoniam nul-
la differentia hic in post natis, & jam natis esse potest, tempore factæ re-
nunciationis. Nec enim hoc jus habent ex provisione patris, sed legis &
consuetudinis Regni, ac Principatus, cui Pater absque expresso filiorum
consensu legitime adhibito, derogare renunciando nequit ac ita quoque
sentire videtur *Peregrin Conf. 1. tom. 3. n. 32. (7.)* Primogenitus apan-
agio subjici potest, commisso delicto, vel ejus feloniam, qua feudum perdit.
vid. Rosenth. d. feud. cap. 11. concl. 6. n. 16. (8.) Si primo genitus Clericus
sit *A. B. C. IV. c. 7. c. 1. tit. 30. lib. 2. feud. Dn. Helfr. Hunnius tract. feud.*
cap. 10. fol. 12. 52. Sic porro liberis Administratorum Episcop. vel Archi-
Episcopatum Evangelicæ Religionis, qui in Electoratibus ac aliis feudis
Regalibus succedere possunt, apanagia debentur. *Arume. ad A. B. C. IV.*
disc. 4. th. 8. Besold. lib. 1. diss. nomicop. diss. 10. n. 5.

§. 22. An transversalibus apanagium sit constituendum? v. gr. moritur
avus superstitibus nepote ex primogenito, & nepote ex secundo genito, qui
nepos ex hoc secundo genito petit Apanagium, An jure? Negant hoc
multi. Sed affirmantibus subscribo. De quo plura infra.

§. 23. An jus accrescendi in Apanagio locum habeat? id est, si duobus
fratri-

fratribus apanagia sunt constituta, uno mortuo, alter in hujus Apanagio succedat ex jure accrescendi? Respondeo negando; habet enim jus accrescendi locum in ultimis voluntatibus de jure Civili, non verò in conventionibus per contractum constitutis, in quibus juxta communissimam Dd. sententiam, & juxta plurimos textus certum, jus accrescendi locum non habere. Et ponamus casum, duobus vel tribus fratribus existentibus Apanagia constituta, alterius absque heredibus masculis mortui, vel ad Regiam successionem vocati Apanagium fratribus non accrescet, sed Domanio consolidabitur. *Guilhelmus à monterrat Cathalanus de success. Regum, dubio 2. n. 1.* Tum per Theoricam, quæ habet: Quod inter eos, qui admittuntur de jure speciali non habeat locum jus accrescendi contra voluntatem disponentis *l. mulieri & Tutio ff. d. cond. & Demonstr. Del. in l. servum C. qui testamenta facere possunt.* Cum nec in legitima, *autb. Bastolo ad L. pater filium. n. 15. cl. 20. ff. d. in off. Testam. Claud. de Balland. intr. d. legitima. c. 4. n. 12. & seqq. Ferdin. Vasc. de success. progress. §. 23. n. 108. Michael Graf. §. jus accrescendi qu. 20. n. 1.* Nec in legato dotis. *Br. in l. hujusmodi §. quibus ff. de legat. 1. Ferd. Vasqu. d. success. progress. §. 23. n. 3.* Nec in legato alimentorum. *Pacian. de probat. c. 31. n. 19. lib. 1. Surdus de alimentis tit. 9. quest. 5.* Nec in feudo. *Camil. Borellus in summa decis. lib. 1. tit. 34. n. 576.* Quibus tamen Apanagium adsimilatur. Et sane cuilibet aliàs notum, quod jus accrescendi tunc tantum habeat locum, quando quis vel non potest, vel non vult suam portionem habere, non autem, si semel eam agnovit, & postea demum repudiavit.

§. 24. Sed quoniam tamen supra annotavi, ab aliquibus Apanagium usumfructum, vel quasi usumfructum dici, videtur dicendum, eo magis jus accrescendi habere locum in Apanagiis, quo certius, in usufructu, licet semel portio acquisita fuerit, tamen postea, sive repudiatam, sive alio modo deficientem portioni alterius aderescere. Verum negavimus jam, Apanagium esse merum usumfructum, sed speciem aliquam Domini utilis, quod ad heredes transit; adeoque uti in ipso usufructu per ultimam voluntatem pluribus relicto hoc est specialissimum, sic ad alios actus similes non extendendum.

§. 25. Quæritur, an in ipsius quoque Apanagii successionem locus sit juri promigenituræ, uti in ipso Principatu? Nego, quia alimentorum nomine conceditur, quæ omnibus debentur. (2) Interest omnes habere congruam dignitati suæ portionem. (3) Jus primogenituræ non est, nisi ubi specialiter constitutum ac ritè introductum est; in Apanagiis au-

tem id constitutum non est; neque ex jure, quod in ipsius Principatus successione constitutum est, inferri potest ad Apanagia. Et aliàs successor Apanagii suis fratribus iterum Apanagium de suo Apanagio constituere deberet, & horum primogenitus iterum suis fratribus de sua parte, & sic in infinitum. Atque id praxis Imperii & totius ferè Europæ docet.

§. 26. An Apanagiatus filium suum ex causis exheredationis in Nov. 115. recensitis possit exheredare, quæritur? Negatur, quia filius non succedit in Apanagio Patri, sed primo constituti. Quid autem, si pater filium in allodio, vel in parte allodii heredem institueret, ita ut legitimam tantum haberet, sed eum ab Apanagio excluderet, an filius hoc casu adeundo, seu se immiscendo hereditati paternæ, apanagium perdat? Respondetur affirmando, quia factum defuncti testatoris filius præstare tenetur. *arg. 2. feud. 45.* Remedium tamen filio superest, quo, non obstante Senatusconsulto, *Si quis omissa causa, ab intestato succedere velit* testamentum patris rejicere, & hereditatem, & Apanagium acquirere contra ultimam patris dispositionem potest, & hoc probo *ex textu notab. l. 77. §. 31. d. legat. 2.*

§. 27. Tractandum nunc sequitur, an ascendentibus Apanagiatorum ex Apanagio quid debeatur? Nego quod si tamen quis in favorem filii, vel nepotis repudiaverit Apanagium, & verò is sine liberis ante repudiantem moreretur, *arg. 2. feud. 14.* dicendum, repudiantem hoc casu ad Apanagium iterum admittendum. Nec hoc casu concurrat frater Germanus, quia pater non succedit filio jure heredis, sed perinde est, ac si filio ad tempus Apanagii utilitatem concessisset, quo elapso, redit ad patrem.

§. 28. An verò Collateralibus successio Apanagiorum competat? Nego, licet in contraria opinione sit *Hottomannus lib. 2. de jure Regni Gallia. Rubr. lex sexta in verb. utcumque sit.* Hinc & arresto solenni anno 1243 cautum, ne amplius Apanagia, deficiente prole mascula legitima ad proximios consanguineos transeant; Apanagia enim in se hoc habent tacitè, ut omnes collaterales, etsi ejusdem originis sint, excludantur exemplo feudorum Imperialium, in quibus non nisi successioni in linea directa descendentium locus est; ad exclusionem collateralium ejusdem stirpis, ut ait *Calderinus conf. 1. sub tit. d. feud. & Hostiens. in summa tit. de feud. c. qualiter.*

§. 29. Quantum ad Regnum attinet Electivum, in quo constitui quoque

que solere Apanagia, supra ostendimus, quæri potest, an & hic obtineat successio aliqua Apanagiorum? Posteaquam autem eam collateralibus, ut & ascendentibus in successivis Regnis denegavimus, multo eis ea minus in Electivis poterit competere. Sed annon descendentes ad minimum ea hic competat? Videtur prima fronte dicendum, quod sic, quia *juxta l. 9. ff. d. probat.* parentes, dum sibi; simul & suis prospiciant descendentes; verum ultra *quod l. 9.* hic locum non habeat, respondeo, nullam plane successionem hic eis competere posse, sed morte Apanagiatorum, Apanagia simul cum ipsis mori atque interire; cum enim ex ratione juris ex Regnis & Principatibus Electivis fratribus ne quidem debeantur Apanagia; multo minus ad eorum liberos extensio fieri poterit, sine expresso constituentium consensu.

§. 30. Denique sequuntur & illi, quibus Apanagia ex allodio, vel ex quorundam locorum more & consuetudine, vel libero arbitrio constituta, atque de eorum successione quæritur; sed cum hoc Apanagium ex arbitrio disponentium dependeat, eorum mens atque voluntas inspicienda, eaque ex ipsis hac de re confectis, ut solet, instrumentis publicis, vel ex consuetudine ipsa erit addiscendum. Quodsi verò ea non adsint, in dubio illud, quod in Regnis successivis obtinet, observabitur, excepta primo genitura.

§. 31. An in Apanagio locum habeat Falcidia, vel Trebellianica? quæstio hæc ex eo rependet, an Testamenti factio in Apanagiis locum habeat? quod supra tractavi, unde patet, quod quemadmodum testatos non possit imminuere bona Domani, atque ultra leges vel pacta Apanagiis onerare; ita nec Apanagio semel legibus constituto detrahere potest; quia unusquisque de suis tantum, non verò de aliis ex legis beneficio apud se existentibus seu restitutioni obnoxii, potest testari. Sic nec absolute locum in Apanagio habet Edictum successorium; quia Apanagium non devolvitur jure hereditatis, sed provisionis; nec Apanagium pars hereditatis dicenda. *Joh. Tilius lib. 2. d. reb. Gall.* Quomodo autem in Apanagio succedatur, de eo jam supra, cap. 2.

§. 32. An ob delictum commissum Apanagium possit amitti & ob quæ? Fateor multas causas apud Feudistas recenseri, quæ vasallum pseudo privant; vix tamen est, ut earum unicam ad amittendum Apanagium admittamus; nisi ob Crimen læsæ Majestatis, vel perduellionis. Ratio differentię est, quod feuda non, ut Apanagia ad vitæ sustentationem, tanquam alimenta, sed ad servitia ac fidelitatem concedantur, adeo, ut

hinc

hinc facilius delicto amitti, quam Apanagia possint. Quo posito, quæstio sequitur: an, si Apanagiatus ob crimen vel delictum commissum Apanagium amisit, illud redeat ad Domanium, unde desumptum? an verò ad descendentes delinquentis perveniat? videtur omnino dicendum, ad Domanium redire debere: Quod in crimine læsæ Majestatis, ex quo bona publicantur, etiam filii ab iis exclusi sint; Verùm mitius tamen hoc casu cum filiis Apanagiati delinquentis agendum existimo, qui hæc alimenta non percipiunt jure hereditatis, sed jure provisionis à majoribus factæ. R. A. Zu Erfurd / de anno 1567. §. wie wohl nuhn / in verb. und der jungen herschafft die gebührliche unter haltung und alimenta etc. Hier auff dann noch weiter / ibi / auch der jungen Herrschafft / deren alimenta halber. Bossius in pract. Crimin. in tit. de alim. pract. n. 3. Socin. cons. 30. n. 3. vol. 1. Riba in l. ex facto §. ex facto n. 9. ad Trebell. Job. Babst. Plotus cons. 130. n. 83. Rec. cons. 8. n. 7. Springsfeld in tract. d. Vet. Major. p. 3. c. 5. n. 99.

§. 24. Quin is horum alimentorum favor est, ut fratribus minoribus ob Rebellionem vel crimen læsæ Majestatis quoque ex Clementia Primogeniti, non in totum Apanagia auferri, sed tantum minui soleant; sic cum Sbigneo fratri notho Boleslaus Tertius, Rex Poloniæ, appellatus Criovustus concessisset Masoviam atque Cujaviam, & Califfiensem tractum, ille Sbigeneus contra fratrem ac Regnum cum Bohemis & Pomeranis conspiravit, cui, venia à Rege accepta, Masovia tantum relicta fuit. Martinus Chromerus in Chron. Polon. lib. 5. in Boleslao III.

§. 25. Quid autem, si alicui apanagium tanquam feudum concessum, anne hoc casu non modo delinquenti, sed & filiis eorum auferri potest? Hoc casu ex omnibus causis, quibus feudum aliàs, Apanagium quoque amittitur; unde, quod juris est in feudis, circa successiones filiorum & agnatorum, cum possessor feloniam commisit, idem hic quoque observandum; eademque distinctio, an feloniam in Dominum ipsum, an aliter commissa fuerit, in casibus, quibus jure feudali valet, tenenda. Dum enim Apanagium hæcenus induit naturam feudi, omnia in eo observabuntur, quæ natura feudi requirit. Hinc nec hic succedunt liberi naturales 2. f. 26. §. naturales, etiamsi feudum sit scemininum, cum jus feudale in genere legitimam nativitatem requirat. Struv. cap. 9. 3. n. 7. Ne quidem, si liberi legitimi deficiant. Sohrad. p. 7. c. 5. n. 20.

§. 26. Et si Apanagium tanquam feudum concessum, præprimis ex investitura videndum, quale feudum concedere Dominus constituens voluerit; & sic, prout est vel proprium, vel improprium, sceminæ admittentur, vel non admittentur &c.

§. 27. Contingit & multoties, ut morte Regis, non tantum successio in Regnum, sed & allodialia relinquuntur, in quibus cum de jure communi concurrant minores natu una cum primogenito in successione; nec eorum liberi a successione allodialium excludendi sed pariter hic filii atque filia admittuntur; non enim aliter, ac de jure Civili alias solet, hic succeditur; adeo ut mirer esse, qui statuunt, constituto Apanagio proprio nihil participare Apanagiatos de allodialibus; nec enim in contrarium me ducere potest, quod, teste *Bersio de pact. fam. Illustr.* fratri minori ex potentissima familia oriundo tale quid fuerit denegatum; hoc enim juris singularis fuit, particularibus conventionibus adscribendum; imo & pactis moribusque hoc induci potest, unde tamen regula contra jus commune formari nequit.

§. 28. An Apanagiati filio Clerico competat jus succedendi in Apanagio cum reliquis suis fratribus? quæstio hæc ex generaliiori dependet; An, etsi post geniti aliunde habeant, quo se sufficienter pro dignitate ac statu suo sustentare possint, Domanium nihilominus Apanagio gravari, ex illoque iis provideri debeat? In hac quæstione diversas diversorum Dd. sententias invenimus. Et quidem, quod tunc cesset Apanagium, sequentia suadent. 1. quod cesset causa Apanagii inductiva, quæ est alimentorum favor; quia alimenta, quæ debentur, sunt miserationis causa, ideo non debentur habentibus modum alimentandi de suo proprio. *Angel. conf. 369. Riccius Stelle 2. Capell. Tholos. dec. 77. ubi Apostil. dec. conf. 276. in pr. Socin. conf. 121. n. 47. lib. 4.* maxime in beneficiato, cum nec pater teneatur alere filium beneficiatum. *Castrens. conf. 415. viso n. 2. lib. 2.* Ac ita in terminis tradunt *Martinus Laudensis de jure Primogeniti 415. q. 25. Graf. in §. legitima q. 15. n. 4. Tirazu. d. Primogen. qu. 4. n. 35. Octavius Bammacar in C. qui Clericus n. 162. cum seq. si de feudo defuncti:* ubi scribit, non deberi Cardinali Apanagium, ac ita contra Illustriss. & Reverend. Dn. Cardinalem Columnam à Sanctiori consilio decretum fuisse, ibidem attestatur. *Bersius in tract. d. pact. famil. illustr. pag. 387.* diversitatem opinionum in hac quæstione distinctionis temperamento conciliare satagit, distinguendo inter consuetudinem, quæ integram hereditatem relinquit primogenito, nec aliquid dicit de alimentis præstandis cæteris fratribus, quod tunc primogenitus iis, si aliunde habent, quo se congrue exhibere possint, Apanagium constituere non obstrictus sit, secus verò si consuetudo relinquat cæteris fratribus vel alimenta simpliciter, vel aliquid alimentorum loco, quod ipsi capiant jure hereditario ac proprio, loco suæ legitimæ ac portio-

nis; Ita ut ad eos pertineat, non ad primogenitum, quamdiu ipsi vivunt; quo casu teneatur primogenitus præstare Apanagium postgenitis, etiamsi habeant aliunde, quo vivere possint; quod in priore casu totum sit ipsius primogeniti, qui tamen tenetur eos alere, si se alere non possunt; in altero verò, quod vice legitimæ, vel alimentorum relictum est, totum sit minorum fratrum à Primogenito ad instar legitimæ præstandum, etiamsi habeant, unde se alioquin alere possint. Verùm indistinctè dicendum videtur, quod semper Apanagiato filii clerici simul cum aliis succedant; etiamsi aliunde habeant, quo sibi idonee de alimentis prospicere possint. Et quidem ob sequentia fundamenta. (1) quod nemini jus suum hoc prætextu auferri possit, quia eo non indiget; neque, qui locuples, tenetur ideo partem jurium suorum amittere *vid. Afflict. d. c. 252. Freccia de subfeud Baron lib. 3. d. diff. feud. ex pact. & provid. & feud. hered. dissert. 19. n. 2. Petr. d. Gregor Siculus de vita & militia qu. 2. n. 8. Suid. d. alim. tit. 5. q. 1. n. 31. Lanfranc. Balb. dec. 141. in fin.* Apanagium autem esse jus legitime debitum, & rite pro omnibus descendentibus constitutum supra vidimus: secus in dote, quæ non debetur, nisi ei filiæ, quæ ipsa conditionem sibi quærere nequit. (2.) quod alimenta alicui debita, sive ex dispositione hominis, sive legis, etiam ei debeantur, qui se aliunde alere potest. *Madestin. Pist. part. 2. qu. 58.* (3.) quod satis ex eo liquet, cum is petere possit alimenta præterita, quibus jam amplius non eget. *l. libertis quos. §. 1. ibi. tam præteriti temporis, quam futuri, & ibi Br. & alii ff. d. alim. & Cibar. leg. 1. 1. in fin. ibi. si quæ in præteritum præstita non sunt. & ibi Bl. Col. 2. Persic. nota. quod legatarius, & Salyet. col. ult. vers. nunc quæ. 20.* (4.) Apanagium loco legitimæ habetur. *Quid. Pap. dec. 476. n. 1. & dec. 487. n. 2. Cappc. dec. 2. n. 6. Boer. dec. 204. n. 14. Rub. Conf. 34. col. 3. Bursat. conf. 2. n. 69. vol. 1. Molin. d. Hisp. Primog. lib. 1. c. 11. n. 28. 29. Franch. dec. 20. n. 11. Joh. Franch. d. ponte conf. 79. n. 11.* atqui legitima postgenitis debetur, etiamsi habeant aliunde, quo se exhibere valeant. *Molin. d. Hipp. primog. lib. 2. c. 15. n. 25. Enenckel. d. privil. par. privil. 14. p. 1. c. 8.* (5.) Apanagium fratribus debitum æquiparatur annuis redditibus, denen leüs fienten / qui mulieri dantur, etiamsi habeat aliunde, quo se sustentet, in tantum, ut licet ad secunda vota transeat, tamen usque ad mortem ejus eos accipiat, ac ita communiter Dd. tam in lecturis *Joh. Item in Const. cap. Comitibus, Paris de pteo de finibus feud. c. 4. in Cap. nunc videndum n. 28. fol. 177. Intrigiol. d. feud. q. 57. n. 20. cent. 1. Joh. Anton. d. Nigru in c. Regni alienationis actus. n. 16. quam consiliis. Menoch. conf. 411. n. 6. vol. 5. Minudo conf. 1. n. 67.*

Garsia Mastil. Dec. 83. n. 20. ac det. Afflict. dec. 288. n. 4. Mastil. dec. 85. n. 11. trahunt ac sentiunt; quam sententiam etiam praxis roborat.

§. 29. Offert se & illa quæstio. An Apanagiatus in apanagia succedens, ex eo teneatur ad æs alienum a defuncto contractum? ad quam pro varietate concessionis respondendum. Si ut proprium Apanagium, succedens ex Apanagio ad æris alieni exsolutionem non tenetur; quoniam non ut heres defuncto, sed ex jure majorum succedit. Hinc si defunctus & allodialia relinquat æri alieno non sufficientia, potest succedens sine ullo suo damno in utrisque succedere. Quod si vero Apanagium tanquam feudum concessum, rursus idem, quod in feudis obtinet; quod filii ad æs alienum teneantur, non autem agnati, qui solum succedunt ex providentia majorum, modo à primo acquirente descendant.

§. 30. Cæterum Apanagiati non succedunt in jura regalia vel territorialia, sed tantum in utilia; unde & vectigalia loci Apanagiati, & jura collectandi &c. ad primogenitum spectant, nisi ipsi in specie quædam relicta sint. Sed nec ad Comitata Imperii vocantur, nec judices Austregales ex primo, secundo, & quarto modo esse possunt. *Ord. Cam. part. 2. tit. 2. §. 2. voc. Regierende 1. 3. & 1. 5.*

§. 31. Nec denique Rex, ad quem, nullo existente succedente, jure domanii redit Apanagium, ad æris alieni exsolutionem tenetur; nisi consensu & voluntate sua Apanagium oppignorum; vel æs alienum in utilitatem Apanagii conversum; quod ultimum etiam locum habet, in succedentibus in Apanagia.

Hæc ad modum, si non dignitatis materiæ, quæ amplissima est, at disputationis, cujus angustiora sunt spatia, & mei inprimis instituti sufficiant; in quibus si quid mihi à veritate alienum dictum est, id nec dictum esto. Deo interim debitas persolvo gratias, qui & studiis meis benignissime hætenus assistere, atque eo dirigere res meas voluit, ut Summorum meorum Patronorum, ac maximorum Mecænatum jussu Berolino in hanc almam Academiam proficisci, atque in ea, cum Civilis, tum naturalis, & Gentium Juris solidissimas rationes atque principia, quæ non modo in privata, sed publica quoque omnium Gentium jura latissimè patent, ex Dn. H. Coccejo, U. J. D. & JCto Excellentissimo, meoque, nunquam non omni submissæ observantiæ genere Colendo præceptore ad-discere potuerim.

COROLLARIA.

I.

Potest summa Potestas, bellum gerens, praevenire hostem, occupando locum pacatum, sibi que eum jure meritoque, in perpetuum retinere.

II.

Feudum in Curte non recte dicitur Vasallo in Territorio Domini constitutum, sed est situm in aula, & habitatione.

III.

Licet defunctus fratrum liberos tantum relinquat, tamen hi simul cum ascendentibus ei ab intestato succedunt.

IV.

Distinctio inter procuratorem cum, & sine libera, nec ex jure Civili, nec Canonico probari potest.

V.

Rectius summae potestati imperium, quam Dominium eminens in bona subditorum competere dicitur.

VI.

Quod liberi suis parentibus ab intestato succedant, non conjecturis, sed juri naturali certissimo adscribendum.

F I N I S.